

Innhold

VEILEDNING TIL BOK OG NETTSTED	5
NÆRING BASERT PÅ NATURBRUK	6
Grunnlaget for næringsutvikling.....	8
Ungt entreprenørskap.....	13
Planlegge en aktivitet.....	14
PLANTEPRODUKSJON	16
Korn og oljevekster.....	18
Potet og grønnsaker.....	22
Frukt og bær.....	27
Eng, beite og plen.....	30
Grønnfôrvekster.....	36
Tomat og agurk.....	38
Prydplanter.....	42
STELL AV JORD OG PLANTER	46
Lag en høstkornåker.....	48
Høstarbeid.....	52
Vinterarbeid.....	60
Vårønn.....	68
Sommerarbeid.....	76
HUSDYRPRODUKSJON	84
Melk og kjøtt fra storfe.....	86
Melk fra geit.....	92
Kjøtt og ull fra sau.....	95
Kjøtt fra svin.....	98
Egg fra høner.....	102
Kjøtt fra fjørfe.....	104
Honning fra bier.....	106
Pels.....	109
STELL AV DYR	112
Stell av sau gjennom et år.....	114
Dyrehelse.....	116
Grunner til at dyr blir syke.....	119
Hva dyrekroppen er bygd opp av.....	122
Ulike typer fôr og fôring.....	124
Praktisk fôring.....	128
Fôring av planteetere.....	132
Fôring av altetere.....	134
Fôring av kjøttetere.....	137
Forplantning.....	138
Fra befruktning til fødsel og egglegging.....	141
Melking.....	146
Vi lager smør, ost og prim.....	148
SKOGBRUK	150
Arbeidet i skogen.....	152
Mangfoldet i skogen.....	154
Gran og furu.....	156
Bjørk og andre lauvtrær.....	158
Skog og ulike vekstforhold.....	160
Tremåling.....	162
Felling av trær.....	164
Framkjøring av tømmer.....	167
Slutthogst.....	170
Arbeid med foryngelsen.....	172
Ungskogpleie.....	174
Bioenergi for fremtida.....	176
Foredling av tømmer.....	178
REIN OG REINDRIFT	180
Prøv deg som reingjeter.....	182
Villrein og tamrein.....	184
Reinens biologi og naturlige atferd.....	187
Bærekraftig reindrift.....	190
STELL AV KULTURLANDSKAP	192
Hager, parker og andre kulturlandskap.....	194
Stell og bruk av hager og parker.....	196
En dag på golfbanen.....	198
Kulturlandskap og beiting.....	200
Natureng og trær.....	202
Gjerder og murer.....	205
Veier og stier.....	208
SPORTS- OG FAMILIEDYR	210
En dag i dyrebutikken.....	212
Hestehold og raser.....	214
Hestens naturlige atferd og stell.....	218
Ridning, sal og sele.....	222
Sleder og vogner.....	225
Hund.....	228
Norske hunderaser.....	230
Hundens naturlige atferd og stell.....	232
Katt.....	236
Kattens naturlige atferd og stell.....	238
Kanin.....	240
Kaninens naturlige atferd og stell.....	242
Gnagere.....	244
Akvarium og terrarium.....	247
Fugler.....	250
FRILUFTSLIV, JAKT OG FISKE	252
Ulike former for friluftsliv.....	254
Friluftsliv og ferdselsrett.....	256
Vi slår leir.....	259
Vi lager bål.....	260
Jakt.....	262
Vilt og jaktformer.....	264
Fisk og fiskemetoder.....	270
Prøvefiske og utsetting av fisk.....	274
ETIKK, NATURSYN OG NATURBRUK	276
Mytisk tid.....	276
Antikken.....	277
Middelalderen.....	278
Opplysningstid.....	279
Vår tid.....	280
Læreplanen i naturbruk for Vg1.....	282
KILDER	283
STIKKORD	284

Veiledning til bok og nettsted

For første gang vil elevene på Naturbruk ha et læringsmiddel som inkluderer både bok og et nettsted. Bokas rolle vil i stor grad være å presen-tere kjernen i faget. Samtidig er dette en innførings-bok i et omfattende fag. Den enkelte elev og skole må velge hva de skal prioritere, og forhåpentligvis kan mange finne mye relevant stoff i bøkene. Bøkene er derfor blitt omfattende og godt illus-trert. Nettstedet sin rolle er blant annet å vise vei ut i «den store verden» til andre kilder og andre måter å se naturbruksvirksomheten på. Det kan være gjennom møter med yrkesutøvere, lenkesamlinger til organisasjoner og filmer/ videoklipp fra NRK-arkivet og andre kilder.

Bøkene

I denne boka kan du lese om ulike produksjoner og aktiviteter som er vanlige i Norge. Den andre boka *Naturbruk - natur og teknologi* inneholder fagstoff som er felles for de grønne (landbaserte) produksjonene og aktivitetene innen naturbruk.

Hvert kapittel i bøkene er organisert i temaer, over to eller flere sider. Når du har lest og jobba med et tema bør du stoppe opp og tenke; hva har jeg lært nå? Framstillingen i bøkene er fortellende. En god måte å arbeide med stoffet, er at du selv strukturerer stoffet i de ulike avsnittene i punkter. Disse punktene kan du skrive ned på et ark eller på PC.

Til hvert kapittel er det testoppgaver og andre typer oppgaver. Disse finner du på læringsmiddelets nettsted.

Naturbruk på nett

Det nettbaserte digitale læringsmiddelet for *Naturbruk Vg1*, finner du på www.naturbruk.no/vg1. Her kan naturbruksleverer finne stoff som interesser og som er viktig i forhold til målene i læreplanen. Vi har lagt vekt på å belyse mangfoldet og mulighetene innen naturbruk gjennom film, lyd, tekst og bilder. Lærestoffet blir tilrettelagt gjennom interaktive oppgaver, hundervis av opptak fra NRKs rikholdige arkiver og gjennom spillet *Tevling* - hvor du kan teste dine naturbrukskunnskaper. På nettstedet møter du også naturbrukere fra forskjellige deler av landet med naturbruksyrker som anleggsgartner, gartner, agronom, reiner og skogbruker. Du kan også møte folk som driver med fiske, akvakultur, sports- og familiedyr.

Opplæringen

Opplæringen i naturbruk skjer gjennom praktiske øvelser og gjennom arbeid med naturbruksbøkene og nett. Noen elever trives best med praktiske øvelser, andre med bøker og PC i klasserom. For å ha utbytte av skolegangen trengs begge læringsmåtene. Det er derfor helt nødvendig at du i noen grad behersker begge arbeidsmåtene.

Lykke til fra Hans Petter Evensen, Tun Forlag og NRK

